

Ilmoitus ympäristöhaitasta

Vastaus ilmoitukseen, vesi- ja ympäristönsuojelulain vastainen toiminta, koiravaljakkoyrityksen liiketoiminta Viiksjärvellä

Asian tausta

██████████ (jäljempänä myös ilmoituksen tekijä) on 7.4.2025 toimittanut ympäristöministeriöön sähköpostiviestin liitteineen koskien Kontiovaaran Husky Oy:n (Y-tunnus 2778016-6, jäljempänä myös koiravaljakkoyritys tai toiminnanharjoittaja) toimintaa sekä toiminnan vaikutuksia Korkalon Jako- ja Kalastuskunnan (Y-tunnus 01923544) yhteiseen vesialueeseen kuuluvan Viiksjärven jäällä. Ilmoituksen tekijä on tiedustellut ympäristöministeriöltä, rikkooko koiravaljakkoyritys mahdollisesti vesilakia (587/2011) tai ympäristönsuojelulakia (527/2014).

Ympäristöministeriö on 11.4.2025 siirtänyt ilmoituksen ympäristönsuojelulain 23 §:n mukaisena yleisenä valvontaviranomaisena sekä vesilain 1 luvun 7 §:n mukaisena valvontaviranomaisena toimivalle Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (jäljempänä Lapin ELY-keskus) hallintolain (434/2003) 21 §:n perusteella. Lapin ELY-keskus on 16.4.2025 siirtänyt ilmoituksen hallintolain 21 §:n perusteella koiravaljakkoyritystä koskevaa asiaa tuolloin käsitelleen toimivaltaisen viranomaisen, Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi.

██████████ on 16.4.2025 ottanut yhteyttä Lapin ELY-keskukseen ja todennut, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen aikaisemman yhteydenoton jälkeen yrityksen toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia, minkä jälkeen Lapin ELY-keskus on osaltaan ottanut asian käsiteltäväksi.

Koiravaljakkoyrityksen toimintaan liittyvä aikaisempi viranomaisvalvonta

Kontiovaaran Husky Oy on vuonna 2017 aloittanut toimintansa Viiksjärven pohjoispäässä. Yrityksellä on noin 100 omaa koiraa ja lisäksi talvikaudella turistisesongin aikana alihankkijoiden koiria 100-150.

Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on 28.3.2024 tehnyt ympäristövalvontaan tulleiden yhteydenottojen perusteella tarkastuksen koiravaljakkoyrityksen toimipaikkaan. Koiravaljakkoreitti on tarkastuksen jälkeen kuvattu dronella koirien ulosteen määrän arvioimiseksi. Tarkastuksella on lisäksi sovittu vesinäytteiden ottamisesta.

6.5.2025

Tarkastuksen perusteella ei ole voitu osoittaa, että koirien ulosteista olisi todennäköistä haittaa Viiksjärven vedenlaadulle.

Asian selvittäminen Lapin ELY-keskuksessa

Lapin ELY-keskus ja Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ovat 24.4.2025 tehneet Kontiovaaran Husky Oy:n toimipaikassa Viiksjärvellä yhteistarkastuksen. Tarkastuskertomus on tämän vastauksen liitteenä. Yhteistarkastuksella käytiin läpi yrityksen jäällä tapahtuvaa koiravaljakkotoimintaa ja koirien ulosteita koskevan jätehuollon järjestämistä. Tarkastuksen yhteydessä jäällä kulkevaa koiravaljakkoreittiä kuvattiin dronella koirien jätösten havainnoimiseksi.

Oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 23 §:n 1 momentin mukaan yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (valtion valvontaviranomainen) sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Ympäristölupa on muun ohella oltava toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta. Ympäristölupa on oltava myös toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Ympäristönsuojelulain 180 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.

Jätelain 24 §:n 1 momentin mukaan jätelain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

6.5.2025

Jätelain (646/2011) 72 §:ssä säädetään roskaamiskiellosta. Ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa.

Jätelain 126 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Vesilain 2 luvun 3 §:ssä säädetään jokaisen oikeudesta liikkua tarpeetonta vahinkoa, haittaa tai häiriötä aiheuttamatta muun ohella vesistössä ja sen jäällä.

Vesilakia koskevan hallituksen esityksen (HE 277/2009) 2 luvun 3 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun ohella, että vesistössä kulkemista on pidettävä siten tärkeänä vesistön käyttömuotona, että sen asianmukaisesta käytöstä aiheutuvaa vähäistä haittaa vesialueen omistajille, haltijoille ja muille vesienkäyttömuodoille on pidettävä hyväksyttävänä. Mikäli laissa määrätyt yleiskäytön rajat ylitetään, voidaan tähän puuttua jälkivalvonnan ja viime kädessä rikosoikeudellisin keinoin.

Ympäristöministeriön julkaisussa Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella (Suomen ympäristö 30/2012) todetaan koiravaljakkotoiminnasta seuraavaa: Koiravaljakolla liikkumisesta ei ole laissa erikseen säädetty. Koiravaljakkooajo kuuluu jokamiehenoikeuksiin, kuten koiran ulkoiluttaminen kytkettynä, ratsastaminen ja hevosajoneuvolla ajaminen maastossa. Koiravaljakolla ei saa kuitenkaan aiheuttaa tarpeetonta vahinkoa tai haittaa, esimerkiksi rikkoa yleiseen käyttöön tarkoitettuja latuja, vahingoittaa toisen omaisuutta tai häiritä kotirauhaa. Koiravaljakkotoiminnasta ei myöskään saa aiheutua jätelain mukaista merkityksellistä haittaa tai roskaamiskiellon vastaista likaantumista. Erityisesti toiminnan tukialueet kuten lähtö- ja taukopaikat on sijoitettava niin, että toiminnasta aiheutuvat roskaantumis- ja meluhaitat voidaan minimoida.

Koiravaljakkoyrityksen jätehuolto ja järven jäältä tehdyt havainnot jätöksistä

Koiravaljakkoyrityksen edustajan, [REDACTED] mukaan koiravaljakoiden reitti alkaa noin kilometrin mittaisella kuivan maan osuudella. Tarkoituksena on, että koirien suoli tyhjenisi ennen jäälle menoa. Lisäksi koirien jätöksistä on kerätty pois jäältä kauden 2024-2025 aikana tammikuun 2025 puolivälistä alkaen lähes päivittäin. Toiminnassa pidetään kirjaa jätösten keräämisestä. Jätökset kerätään ämpäriin ja tuodaan koiratarhan kompostointialueelle kompostoitavaksi.

[REDACTED] on 7.4.2025 ympäristöhaitasta tekemäänsä yleisöilmoitukseen liittänyt kuvia koirien jätöksistä järven jäällä. Lisäksi hän on 18.4.2025 ja 2.5.2025 toimittanut Lapin ELY-keskukselle 17.4.2025 ja 2.5.2025 otettuja kuvia koirien jätöksistä. [REDACTED] mukaan koirien

6.5.2025

jätöksiä on ollut 300 m matkalla 187 kpl. Valokuvien perusteella koirien jätöksiä ei ole täysimääräisesti kerätty pois järven jäällä kulkevalta valjakkoreitiltä.

Koiravaljakkoyrityksen toimintaan 24.4.2025 kohdistuneen tarkastuksen yhteydessä dronekuvauksella ei havaittu koirien jätöksiä koiravaljakkoreittien alkupäässä Viiksjärven jäällä. Tarkastusta edeltävän päivän aamuna oli satanut lunta, mikä on voinut osittain peittää jäällä olevat jätökset.

Toiminnan vaikutus pintaveden laatuun

Pintaveden laadun selvittämiseksi alueelta on otettu vesinäytteitä Korkalon Jako- ja Kalastuskunnan toimesta 19.9.2024. Lisäksi 18.4.2024 ja 1.10.2024 on otettu vesinäytteitä osana koiravaljakkoyrityksen vaikutustarkkailua. Ympäristöhaittaa koskevassa yhteydenotossa ei ole toimitettu Korkalon Jako- ja Kalastuskunnan ottaman näytteen analyysitodistusta, mutta yhteydenoton mukaan *Escherina coli*-bakteerin pitoisuus on näytteessä ollut 110 mpn/100ml.

Käytettävissä olevien analyysitodistusten (18.4.2024 ja 1.10.2024) perusteella *Escherina coli*-bakteerin pitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 0-1 mpn/100ml ja kolimuotoisten bakteerien (37 °C) pitoisuudet välillä 0 – 72 mpn/100 ml välillä. Enterokokkien määrä on ollut molemmissa näytteissä alle määritysrajan.

Viiksjärvellä, järven keskiosassa, sijaitsevasta vesistötarkkailupisteestä (VIIKSJÄRVI 3) on ympäristöhallinnon pintavesien tilan tietojärjestelmän vedenlaatuosioon tallennettu tarkkailutuloksia vuosilta 1980, 1981, 1983, 1988, 1999, 2000, 2001, 2009, 2013, 2015 ja 2025. Näytepiste sijaitsee Viiksjärven syvänteen alueella. Vesinäytetulosten perusteella koiravaljakkotoiminnalla ei ole ollut vaikutusta tarkkailupisteen VIIKSJÄRVI 3 veden laatuun. Viimeisin näyte on otettu 6.3.2025, jolloin *Escherichia coli*-bakteereiden määrä ollut alle määritysrajan. Koliformisten bakteerien määrä on tutkittu vuosina 1991, 2001 ja 2025. Tulos on ollut alle määritysrajan vuosina 1991 ja 2025. Vuonna 2001 tulos on ollut 1 mpn/100 ml. Vesistötarkkailupisteestä tullaan ottamaan lisää näytteitä vuoden 2025 sulaveden aikana heinä-, elo- ja syyskuussa.

Pintaveden laatua voidaan arvioida vertaamalla tuloksia uimaveden laadun arvioinnissa käytettäviin raja-arvoihin (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 177/2008). Uimaveden laatua pidetään erinomaisena, jos suolistoperäisiä enterokokkeja on vedessä enintään 200 pmy/mpn/100 ml ja *Escherichia coli*-bakteereita enintään 500 pmy/mpn/100 ml. Viiksjärven veden laatu täyttää kaikkien käytettävissä olevien näytetulosten perusteella erinomaisen uimaveden laadun kriteeristön bakteeripitoisuuksien osalta. Toiminnasta ei tämän vuoksi arvioida aiheutuvan terveyshaittaa tai haittaa vesistön käytölle.

6.5.2025

Koiravaljakkoyrityksen toiminnan lainmukaisuuden arviointia

Koiravaljakolla liikkuminen kuuluu jokaisenoikeuksiin. Vesilain mukaan jokaisella on oikeus liikkua tarpeetonta vahinkoa, haittaa tai häiriötä aiheuttamatta muun ohella vesistön jäällä.

Asiassa saatujen tietojen perusteella ja ympäristönsuojelulain mukainen selvilläolovelvollisuus huomioon ottaen Lapin ELY-keskus katsoo, että koiravaljakkoyritys on tietoinen toimintansa mahdollisista haitallisista vaikutuksista sekä niiden vähentämismahdollisuuksista. Toiminnanharjoittaja kehittänyt käytäntöjään koirien jätösten pois keräämiseksi jäällä kulkevalta reitiltä.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella Lapin ELY-keskus arvioi, että koiravaljakkoyrityksen toiminnasta ei ole aiheutunut sellaista veden laadun heikkenemistä, jota voitaisiin pitää ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna ympäristön pilaantumisenä tai josta olisi haittaa tai vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Koiravaljakkoyrityksen toimipaikkaan Viiksjärvellä Lapin ELY-keskuksen ja Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta 24.4.2025 tekemän tarkastuksen perusteella Lapin ELY-keskus arvioi, että Kontiovaaran Husky Oy:n ajantasainen toiminta ei riko ympäristönsuojelulain, vesilain tai jätelain säädöksiä. Koiravaljakkoyrityksen vaikutustarkkailua veden laadun osalta jatketaan entiseen tapaan.

Koiravaljakkoyrityksen toiminnan paikallisuus ja sijainti huomioon ottaen Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista voidaan pitää asiassa toimivaltaisena viranomaisena, joka voi tarvittaessa kieltää jätelain 126 §:n nojalla toiminnanharjoittajaa, jos tämä rikkoo jätelakia, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomainen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. Lisäksi Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa tarkastuksen perusteella asiaan liittyvän määräyksen esimerkiksi haittojen ehkäisemisestä tai tarkkailusta ympäristönsuojelulain 180 §:n nojalla. Jos toiminnasta tarkkailun perusteella saattaa aiheutua vesistön pilaantumista tai toiminnasta aiheutuu naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, voi toiminta edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n nojalla. Arvion luvantarpeesta tekee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Mikäli ilmoituksen tekijä epäilee, että asiassa on tapahtunut rikos, hänellä on mahdollisuus tehdä tutkintapyyntö poliisille.

Mikäli ilmoituksen tekijä on tyytymätön Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan, hänellä on mahdollisuus tehdä hallintolain 53 a §:n mukainen kantelu toimintaa valvovalle viranomaiselle. Kantelu kaupungin (kunnan) toiminnasta on mahdollista tehdä aluehallintovirastolle tai ylimmille laillisuusvalvojille kuten oikeuskanslerille tai oikeusasiamiehelle.

6.5.2025

Tämä asiakirja on hyväksyttyviraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Paula Tarkka ja ratkaissut Yksikönpäällikkö Juha Hämäläinen. Asiakirjan laatimiseen on osallistunut ympäristölakimies Satu Bäckmand-Liimatta.

Liitteet

Tarkastuskertomus, 24.4.2025, Kontiovaaran Husky Oy liitteineen

Tiedoksi

Rovaniemen kaupunki
Kontiovaaran Husky Oy

Tämä asiakirja LAPELY/1639/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1639/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tarkka Paula 07.05.2025 09:47

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 07.05.2025 10:10